

KNHM begeleidt bewoners die hun buurt, wijk, dorp of stad willen verbeteren. Dit doen we met inzet van kennis, procesbegeleiding en een uitgebreid netwerk.

Kan jouw wijk of dorp wel wat pit gebruiken?

Doe mee aan Kern met Pit

En verder:

- Speedconsult voor Nijmeegse schooltuin
- PlattelandsParlement praat over bevolkingskrimp
- Proeven, voelen en doen in Hemmen
- Fokke Hoekstra: 'KNHM past mij mij'
- Een natuurgebied als achtertuin

van de directeur

We timmeren met KNHM weer flink aan de weg. Zo is de dertiende ronde van de wedstrijd Kern met Pit van start gegaan. De inschrijvingen lopen binnen en wat is het mooi om te zien wat voor projecten bewonersgroepen dit jaar weer willen oppakken!

Daarnaast zijn we het najaar goed gestart met de introductie van een nieuwe dienst: het zogenaamde speedconsult. Daarbij vragen we professionals uit ons netwerk om één avond mee te denken over een vraag van een stichting of bewonersgroep. Bijvoorbeeld voor de Nijmeegse schooltuin De Wielewaal; hoe kan de schooltuin in de toekomst op eigen benen staan? Veertien professionals uit ons netwerk brachten verrassend veel nieuwe ideeën op tafel, bijvoorbeeld het organiseren van kinderfeestjes en bedrijfsuitjes. Ook initiatiefneemster Annerie Rutenfrans van het Milieueducatiecentrum Nijmegen was blij met de reacties. Zo'n speedconsult geeft echt een nieuwe impuls aan het proces.

Naast het speedconsult van één dagdeel, zetten KNHM-ers zich ook steeds vaker in voor langdurige adviestrajecten. Een bijzonder voorbeeld is de reconstructie van de Eschmolen in Delden. Eind september presenteerden Stichting Eschmolen Delden en KNHM het plan van aanpak aan de wethouder. Het plan geeft weer hoe de molen, die ruim vijftig jaar geleden afbrandde, op landgoed Twickel kan worden herbouwd. De presentatie van een plan van aanpak of businessplan is toch steeds weer een memorabel moment, waar de inzet van bewoners en KNHM-ers in het zonnetje komt te staan!

Wij timmeren dus nog wel even door dit najaar!

Frank van Bussel

koninklijke
nederlandsche
heidemaatschappij

kern met pit

Gezocht: goede ideeën

Kan jouw buurt, wijk of dorp wel wat pit gebruiken? En heb je concrete ideeën voor het verbeteren van je leefomgeving? De wedstrijd Kern met Pit van KNHM biedt de kans om je plannen in werkelijkheid om te zetten. Bewoners met een goed idee kunnen zich tot en met 30 november 2011 inschrijven.

Met Kern met Pit dagen we actieve bewonersgroepen uit om daadwerkelijk met hun idee aan de slag te gaan. Heb je een goed plan en lukt het je om je project binnen een jaar te realiseren? Dan ontvang je het predikaat Kern met Pit en €1000.

Met de wedstrijd willen wij de betrokkenheid van bewoners bij hun directe leefomgeving vergroten. We zijn ervan overtuigd dat bewoners heel veel zelf kunnen bereiken en dat je niet hoeft te wachten tot de overheid iets doet. Dus ga de uitdaging aan en schrijf je in op www.kernmetpit.nl •

Volg ons!

 Twitter: @kernmetpit

 Facebook: Kern met Pit

PlattelandsParlement praat over bevolgingskrimp

‘Bewoners zullen hun krachten vaker moeten bundelen’

Hoe kunnen gemeenten en bewonersgroepen anticiperen op bevolgingskrimp? Tijdens de komende editie van het Nationaal PlattelandsParlement verkennen we het speelveld van actieve bewoners die in hun dorp te maken krijgen met demografische veranderingen. Pim de Bruijne, voorzitter van de Adviescommissie Krimp: “Je moet niet krampachtig proberen alle bestaande voorzieningen te behouden.”

Op 12 november 2011 komt het Nationaal PlattelandsParlement voor de vierde keer bij elkaar. Het parlement is een dialoog tussen Tweede Kamerleden en plattelandsbewoners over actuele thema's zoals lokale duurzame energie en burgerparticipatie. Ook bevolgingskrimp staat dit jaar prominent op de agenda. Logisch, want de vergrijzing en de afname van het inwoneraantal (samengevat onder krimp) is een zeer actueel thema.

“Er is in heel Nederland sprake van toenemende vergrijzing,” zegt Pim de Bruijne, voorzitter van de Adviescommissie Krimp. “Er worden minder kinderen geboren en in veel dorpen trekken jongeren weg voor vervolgonderwijs in grotere plaatsen. Dat is een trend waarmee steeds meer plattelandsregio's te maken krijgen.” De afgelopen maanden heeft de adviescommissie in kaart gebracht hoe bewoners en lokale overheden het beste op krimp kunnen anticiperen. Dat klinkt eenvoudiger dan het is, want vooral in

de kleinere dorpen heeft krimp grote gevolgen. Basisscholen zien hun leerlingenaantal teruglopen, sportverenigingen krijgen geen volwaardig jeugdteam meer op de been en bij buurt- of dorphuizen blijft de aanwas van nieuwe vrijwilligers achterwege. Toch hoeft de afname van

het aantal voorzieningen niet ten koste te gaan van de leefbaarheid. De Bruijne: “In praktijk blijkt leefbaarheid niet alleen afhankelijk te zijn van voorzieningen. Dat betekent uiteraard niet dat je het verlies van de laatste school moet bagatelliseren. Daar moet je als dorp en overheid goed mee omgaan. Maar het is niet per definitie zo dat gezinnen met kinderen wegtrekken uit een dorp als de scholen weg zijn.”

Krachten bundelen

Volgens de Bruijne vraagt krimp om een andere houding van lokale overheden, dorpsverenigingen en groepen

“Gezinnen trekken niet per definitie uit een dorp als de scholen weg zijn.”

Burgerparticipatie en bewonersinitiatieven zijn de werkvelden van KNHM. Hoe denken professionals uit ons netwerk over bepaalde zaken binnen onze werkvelden? In 'Stemmen uit 't veld' geven ze hun mening over onderwerpen waarmee zij actief bezig zijn.

Proeven, voelen en doen in Hemmen

bewoners. In plaats van uitsluitend naar hun eigen dorp of buurt te kijken, doen bewoners er goed aan actief de samenwerking met andere dorpen te zoeken. De Bruijne: "Je kunt koste wat kost proberen om de sportvereniging in je dorp te behouden. Maar als zich in een nabijgelegen dorp dezelfde problematiek voordoet, is het misschien beter om je krachten te bundelen. Dat betekent dat groepen bewoners hun blik veel meer naar buiten moeten richten dan nu het geval is. De luiken moeten open." Door de toenemende bevolkingskrimp verandert ook de rolverdeling tussen overheid en bewoners. Vooral in de kleinere dorpen zullen gemeenten steeds minder animo hebben om voorzieningen als een buurthuis met subsidiegeld in stand te houden. Dat betekent dat bewoners zelf, waar mogelijk, in het gat gaan springen. "Regio's waar de bevolking afneemt, zullen het in de toekomst vooral van particuliere initiatieven moeten hebben. De positieve kant daarvan is dat bewoners daardoor sterker bij hun dorp betrokken raken. Dat kan weer veel nieuwe energie geven." •

Hoe wordt ons eten gemaakt en door wie? Wat komt er bij kijken? Veel volwassenen en kinderen hebben er geen idee van. Daarom hebben vier biologische bedrijven in Hemmen een bijzonder initiatief genomen. Consumenten, burgers en bedrijfsleven kunnen er een kijkje achter de schermen nemen. Ze mogen in het bedrijf rondkijken, deelnemen aan een activiteit en natuurlijk proeven van de producten.

Maar waarom moet je eigenlijk weten waar je eten vandaan komt? In deze tijd van haast en snelle actie ga je voor 'one stop shopping' naar de supermarkt, je laad je kar vol en bent weer klaar voor de rest van de week. Wij willen de consument laten zien dat zijn voeding ook van dichtbij kan komen. Dat er geen honderden kilometers gereden hoeven te worden om het eten bij je te brengen. Dat je weet welke tuinder jouw groenten heeft geteeld. Dat idee geeft extra smaak en beleving aan je eten. En het is duurzaam.

Het is, zeker in deze drukke tijd, een uitdaging om te zorgen dat de consument daadwerkelijk naar Hemmen komt. Toch hebben de biologische ondernemers de afgelopen jaren al veel gezinnen, studenten en scholieren verwelkomd. Bezoekers die later vaak weer naar de biologische bedrijven terugkeren. De kennisgeving smaakt blijkbaar naar meer. •

Esther Hessel,
Hessel Marketing & Communicatie
en betrokken bij De Groene Kring
(voorheen Stichting Hemmens Land)

Deelnemen aan het Plattelands-Parlement? Ga voor meer informatie naar www.knhm.nl/plattelandsparlement

Fokke Hoekstra:

‘KNHM past mij mij’

Fokke Hoekstra is KNHM-er in hart en nieren. Zijn grootste kick: bewonersgroepen een stap verder brengen met een financieel of organisatorisch advies: “Maatschappelijke betrokkenheid zit in mijn DNA.”

Saamhorigheid en verantwoordelijkheidsgevoel staan hoog in het vaandel van Fokke Hoekstra, sinds 2009 actief voor KNHM. Fokke, in het dagelijks leven directeur van de Rabobank Noordoostpolder, voelt zich KNHM-er in hart en nieren. “Maatschappelijke betrokkenheid zit in mijn DNA. Sinds mijn studietijd ben ik actief voor verenigingen met een maatschappelijke doelstelling. Bij KNHM help ik groepen bewoners om hun ideeën over hun leefomgeving in daden om te zetten. Dat vind ik enorm belangrijk, zeker in een tijd dat het steeds meer ieder voor zich is.”

De afgelopen jaren heeft Fokke namens KNHM veel uitdagende projecten ondersteund. Zoals een multifunctioneel buurtcentrum en een Berceau op de begraafplaats van het dorp Nagele. Deze fraaie beukenpoort werd vorig jaar gerealiseerd volgens het oorspronkelijke ontwerp van tuinarchitect Mien Ruys. Fokke hielp met de organisatie en het leggen van de benodigde contacten.

“De initiatiefnemers klopten eerst bij de Rabobank aan, maar het project paste niet helemaal binnen de doelstellingen van de bank. Omdat ik het toch een heel mooi plan vond, heb ik ze op het spoor gezet van Prins Bernhardfonds en KNHM. Uiteindelijk hebben de bewoners, met de hulp van een aantal sponsors, het project toch rond gekregen. Daar ben ik enorm trots op.”

Frisse energie

Fokke is ook provinciaal coördinator van de KNHM-wedstrijd Kern met Pit. Tijdens deze wedstrijd werken groepen bewoners een plan uit voor de verbetering van hun leefomgeving. De geselecteerde plan-

“Nieuwe ideeën zorgen vaak voor frisse energie.”

nen moeten binnen een jaar worden gerealiseerd. Een inspirerend initiatief, vindt Fokke. “De wedstrijd prikkelt buurten, dorpen of gemeenschappen niet alleen om over hun leefomgeving na te denken, maar zorgt ervoor dat bewoners daadwerkelijk aan de slag gaan. Dat heeft een heel positief effect. Nieuwe ideeën zorgen vaak voor frisse energie en als mensen verantwoordelijkheid dragen voor hun leefomgeving, neemt de saamhorigheid sterk toe.” Sinds dit jaar ondergaat Kern met Pit een aantal ingrijpende veranderingen. Het logo is vernieuwd en de wedstrijd wordt voortaan jaarlijks georganiseerd. Bovendien is de doorlooptijd verkort tot één jaar. Fokke is enthousiast. “In het verleden zat er soms twee jaar tussen de eerste plannen en de realisatie van een project. Dat is eigenlijk te lang. In de nieuwe opzet blijft de vaart erin en blijft het enthousiasme van de deelnemers behouden. Dat is pure winst.” •

Dorpsbewoners beheren Curringherveld

Een natuurgebied als achtertuin

Een natuurgebied waar de bewoners van het nabijgelegen dorp het voor het zeggen hebben? In het Groningse Curringherveld kijkt niemand er raar van op. “De natuur hoort echt bij onze leefomgeving.” KNHM hielp bij het proces.

Als betrokkenheid een graadmeter is voor de waarde van een natuurgebied, scoort het Curringherveld een dikke tien. Het beheer van het gebied is sinds 2001 in handen van de bewoners van het nabijgelegen Kornhorn, een primeur

in Nederland. “Als dorp vinden we het erg belangrijk om bij het natuurgebied betrokken te zijn,” zegt Lea van der Tuin, voorzitter van de stichting Curringherveld. “We denken al jaren met de eigenaar, Staatsbosbeheer, mee over de inrichting en zorgen zelf voor het onderhoud. De natuur maakt echt deel uit van onze leefomgeving.”

De afgelopen jaren heeft de stichting veel nieuwe activiteiten in het gebied ontplooid. Zoals de aanleg van paden en bruggetjes, de bouw van een buitenleslokaal en het verbouwen van historische gewassen. Ook Staatsbosbeheer

is enthousiast. Beheerder Nico Boele: “De betrokkenheid van de bewoners is twaalf jaar geleden begonnen met wat schoffelen en organisch uitgegroeid tot wat het nu is: een coproductie waarin elke bewoner een eigen stukje deskundigheid inbrengt. Dat is heel inspirerend en mooi om te zien.” •

“Elke bewoner brengt een eigen stukje deskundigheid in.”

